

NEDEN DİŞ ÇEKİLSİN Kİ? (Bir Dişe Paha Biçilebilir mi?)

32 dişlik bir okul sınıfıdır ağız. Sıralarında oturan öğrenciler; kendi aralarında ve sınıf ile uyumlu, düzgün bir ilişkidir.

Bazen son katılacak 4 öğrencisi hiç kayıt yaptırmaz ve 28 kişi mezun olur bu okuldan. Seyrek olarak 27 ya da daha eksik sayıda; daha da seyrek olarak fazladan 33 öğrenci yer alabilir bazı sınıflarda. Yapışık ikizlerin olduğu öğrenciler de okuyabilir bazı güzelim okullarda.

"Bu sınıfa, eğri duruyor - sığacak yeri yok!!!" diye kolayca, çare araştırmadan, zorluğa katlanmadan bir öğrenciyi okuldan atmak ne kadar büyük acımasızlıktır.

"Son SAĞLIKLI ihtimale" kadar şartlar zorlanmalı; gerekirse öğrenciler, öğretmenler el ele vermeli, o öğrenci sınıfa - yaşama kazanılmalı - mezuniyet töreninde 32 kep birden evrene fırlatılmalıdır.

Çok duymuşsunuzdur; ağızdaki dişlerin düzgün sıralanabilmeleri için, karşı çene dişleri ve (ya da) kafa kaidesi ile sağlıklı ilişkisi için yeterli yer yoksa -

bazen diş eksiltmek de ortodontik tedavi planının kaçınılmaz bir parçası olabilir.

Ancak bir önem ve öncelikler sırası olmalıdır. Çekim yapılmadığı için dişler hafif eğri kalacaksa; çekim yapılmayıp dişler hafif eğri bırakılmalıdır (hasta çekilmesini istese bile)

MİNENİN TIRAŞLANMASI ZARARLIDIR!

Ama dişlerin SAĞLIKLI dizilimi için, "diş çekimi" ya da "minenin aşındırılması" arasında bir seçim yapılacaksa - mineyi yok etmeden, sadece mikronlar içerisinde asgari zarar vererek ve hasta bilgilendirilerek, çekimden kaçınılmalıdır.

Kanımcı; çok olumsuz bir diş dizilimi tablosundan kurtulmak için sapasağlam dişi çekmek - ileride çürüme riski artırılmış ve gerekirse tedavi edilecek bir dişi (yani insanın paha biçilmez kendi vücut dokusunu) yok etmekten daha kötüdür.

ELBETTE DIŞ ÇEKİNİLMESİNİN "KAÇINILMAZ" OLDUĞU TEDAVİ PLANLARI, OLGUYA ÖZGÜ OLARAK DOĞRUDUR**** - ama "iki yoldan da gidilebilecek" durumlarda, yemyeşil eğri patika seçilmelidir.

Ekteki olguda; diş arkında aslında hiç yeri olmayan, damaktaki kıymetli köpek dişinin yerine alınması için, küçük azı dişinin eksiltilmesi kaçınılmaz gibi gözükmetedir.

Zaten daha önce, öteki küçük azı dişleri daha önce yitirildiği için, kalanın da çekilmesi çok olumsuz olacaktır.

Bu özgün durumda; komşu dişlerin minelerinden, oranlı paylaştırılarak, seçici ve limit dahilinde aşındırmalar ile yer oluşturulmuştur.

İskeletsel darlık yok ise**, çene kemiğinin genişletilmesi ASLA düşünülmemelidir; çünkü yer açabilme aşkına çeneler arasındaki uyum bozulacak, değirmenin taşı kaydığı için de sağlıklı bir öğütme fonksiyonu elde edilemeyecektir.

Mine kalınlığının (dişine göre) 0.78mm - 1.31mm civarında olduğu kabul edilirse; yarısından daha fazla aşındırma asla düşünülmemelidir – ki bu ömür boyu bir zırh olarak kalabilecektir.

Bu mine sınırları içerisinde (yani mineyi yok etmeden minimum) tıraşlanmış bir diş, “çöp tenekesindeki” orijinal mine kalınlığındaki pırlı pırlı dişten iyidir.

Minesi inceltmiş bir dişin çürüğe yatkınlığı; elbette inceltilmemiş bir dişten daha fazla olsa da iyi bir ağız bakımı, doğru beslenme ve hekim kontrolü ile çürüme ortamına izin verilmeyecektir.

“Zararlardan zarar beğenilecekse”, çürümeye yatkınlığı artırmak, dişi çekip atmaktan daha öncelikli bir tercihtir.

En kötü ihtimalle, muntazam bakıma rağmen, genetik faktörlerin de rolüyle, yıllar sonra karşımıza çıkacak bir çürüme; kurallarına uygun bir dolgu ile dişin ağızda kalabilip - işlevini sürdürebilmesini sağlayacaktır.

Yıllar sonra dolgu gerektirebilecek ağızdaki bir diş - yıllar önce çekilip gitmiş kim bilir neredeki bir dişten daha iyidir.

Dolgulu bir diş de, doldurulmaya aday hale getirilmiş bir diş de (*yani vücudun kendi dokusu) – en doku uyumlu implantlardan, en hassas fabrikalardan çıkmış titanyum alaşımlardan daha değerlidir...

Dr. Dt. Yalçın Ergir
Ortodonti Uzmanı + daimi öğrencisi
Ankara - Şubat 2019

yararlı olabilecek bilgi: 20 yaş dişleri de çok değerli dişlerdir; sorunları ekteki bilgilerle değerlendirilebilir:
https://www.ergir.com/muvekkilim_20_yas_disi.htm

ORTODONTİ MAKALELERİ:
<https://www.ergir.com/ortodonti.htm>

bülten sok., 21/1, kavaklıdere, ankara
tel:(0312) 4278487 (0530)2991965
fax:(0312) 4674772
dushekimi@ergir.com